

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU, Orgovánová 5, 040 11 Košice

VÝCHOVNÝ PROGRAM

„Keď o tom dokážeš snívať, dokážeš to aj uskutočniť.“

Forma výchovy a vzdelávania	Celodenná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum prerokovania v pedagogickej rade centra voľného času	8.10.2020
Dátum prerokovania v rade centra voľného času	
Platnosť dokumentu	1.11.2020
Zriaďovateľ	Mesto Košice Trieda SNP 48/A 040 11 Košice

Telefón : **0556411411**

email : cvc@cvckosice.sk

Elokované pracoviská:

- EP Charkovská 1
- EP Juhoslovanská 2
- EP Kórejská 1
- EP Nižná úvrat' 26
- EP Popradská 86
- EP Starozagorská 8

Externé pracoviská: plavárne, gymnastická telocvičňa, telocvične, ihriská...

Webová stránka školského zariadenia : www.cvckosice.sk

Zriaďovateľ školského zariadenia: Mesto Košice

Mgr. Denisa Drimáková
riaditeľka CVČ

OBSAH

- 1. Charakteristika zariadenia**
  - 1.1 Identifikačné údaje
- 2. Analýza školského zariadenia**
- 3. Kurikulum**
  - 3.1 Ciele
  - 3.2 Hlavné úlohy CVČ
  - 3.3 Kompetencie
  - 3.4 Formy výchovy
  - 3.5 Metódy výchovy
  - 3.6 Tématické oblasti výchovy
  - 3.7 Výchovné štandardy
  - 3.8 Výchovné osnovy
  - 3.9 Výchovný plán a Výchovný jazyk
- 4. Spôsob organizácie a prevádzky CVČ**
  - 4.1 Podmienky prijatia, priebehu a ukončenia členstva v školskom zariadení
  - 4.2 Dĺžka a časový plán výchovy
  - 4.3 Hodnoty školského zariadenia
- 5. Personálne zabezpečenie**
- 6. Materiálno-technické priestorové podmienky**
- 7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove**
- 8. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia**
- 9. Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov**
- 10. Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi**
- 11. Záverečné ustanovenia**

Príloha č. 1 – Zoznam záujmových útvarov podľa záujmových oblastí

Príloha č. 2 – Kurikulá, osnovy, plány záujmových útvarov

Príloha č. 3 – Plán príležitostnej činnosti CVČ 2020/2021

Príloha č. 4 – Kompetenčné profily vychovateľov CVČ

Úvod

Výchovno-vzdelávacie pôsobenie v centre voľného času je rozpracované vo Výchovnom programe. Je základným dokumentom školského zariadenia, podľa ktorého sa bude uskutočňovať výchovno-vzdelávacia činnosť a ktorý zamestnanci CVČ spracovali podľa svojich cieľov, požiadaviek regiónu, záujmov detí a mládeže. Výchovný program určuje konkrétne ciele a poslanie výchovy vo voľnom čase, formy výchovy vo voľnom čase, tematické oblasti, výchovný plán. Ďalej obsahuje popis organizácie, materiálno – technických, priestorových a personálnych podmienok, podmienok bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove v uvedenom školskom zariadení. Výchovný program je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona.

Prostredníctvom tohto programu sa naplňajú ciele školského zariadenia. V neposlednom rade určuje hodnoty centra voľného času a dáva začínajúcim vychovávateľom možnosť zorientovať sa v širokej škále aktivít centra a samostaným vychovávateľom určovať ďalšie smerovanie výchovno-vzdelávacej činnosti centra voľného času.

1. Charakteristika zariadenia

Poslanie

Centrum voľného času napomáha tomu, aby deti z mesta Košice a jeho okolia mali kde tráviť svoj voľný čas a tým napomáha zvyšovaniu kvality života v regióne Košice. Postavenie centier voľného času je vymedzené zákonom NR SR č. 245/2008 Z.z. §116, Vyhláškou MŠ SR č. 306/2009 Z. z. o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe.

Centrum voľného času:

- zabezpečuje podľa výchovného programu CVČ výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb do veku 30 rokov v ich voľnom čase,
- usmerňuje rozvoj záujmov detí a ostatných zúčastnených osôb,
- utvára podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie ich praktických zručností,
- podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania ich voľného času,
- zabezpečuje podľa potrieb a pokynov MŠVVaŠ SR súťaže detí základných škôl a stredných škôl,
- poskytuje metodickú a odbornú pomoc v oblasti práce s deťmi v ich voľnom čase a to školám a školským zariadeniam, občianskym združeniam vykonávajúcim činnosť zameranú na deti, ďalším právnickým osobám, alebo fyzickým osobám, ktoré o ňu požiadajú.

Centrum voľného času patrí medzi školské zariadenia s **celoročnou prevádzkou**, člení sa podľa záujmových oblastí a tie sa ďalej delia na oddelenia a na záujmové útvary.

Spĺňa charakter otvoreného zariadenia, je dostupné deťom a mládeži po celý školský rok, vrátane školských prázdnin.

Ťažisko činnosti Centra je v jeho výchovno-vzdelávacej, záujmovej a rekreačnej činnosti určenej deťom a mládeži. Jeho obsahové i tematické zameranie zodpovedá záujmom jeho členov, ale i potrebám spoločnosti. S ohľadom na posun vo sfére záujmov mladej generácie sa flexibilne prispôsobuje aktuálnym potrebám, využíva i nové záujmové oblasti, reflektuje na nové progresívne trendy.

Svojou činnosťou sa podieľa na primárnej prevencii drogových závislostí v najširšom slova zmysle.

1.1 Identifikačné údaje CVČ:

Názov zariadenia: Centrum voľného času
Sídlo: Orgovánová 5, 040 11 Košice
IČO: 355 42 781
DIČ: 202 163 6 111
Kontakt: 055/ 6411411 cvc@cvckosice.sk, www.cvckosice.sk
Elokované pracoviská: Starozagorská 8, 040 23 Košice
Charkovská 1, 040 22
Popradská 86, Košice
Kórejská 1, Košice
Juhoslovanská 2, Košice
Nižná Úvrat' 26, Košice
Zriaďovateľ: Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice

Zriaďovacia listina: schválená uznesením č. 06104 zo dňa 18.2.2002, vydaná OÚ Košice II, nadobudla účinnosť dňa 01.04. 2002.

Štatutárny zástupca: Mgr. D. Drimáková

Vedúci metodických záujmových oblastí:

SPOLOČENSKO VEDNÁ	Ing. E. Jenčušová
PRÍRODOVEDNO ENVIRONMENTÁLNA	RNDr. J. Drábiková
PRACOVNO TECHNICKÁ	Mgr. P. Novotný
ESTETICKO KULTÚRNA	M. Balušeskulová
TELESNÁ A ŠPORTOVÁ	A. Tilková
PRÁCA S MLÁDEŽOU	RNDr. M. Labovský
PRÁCA S HANDICEPOVANÝMI DEĎMI A MLÁDEŽOU A SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENOU KOMUNITOU	Mgr. J. Štefániková

2. Analýza školského zariadenia

Zhodnotenie podmienok pre činnosť školského zariadenia je základným predpokladom k zostaveniu kvalitného výchovného programu. Skladá sa z hodnotenia vnútorných podmienok, charakterizovaných silnými a slabými stránkami a vonkajšími podmienkami, zahŕňajúcimi príležitosti a hrozby, ktoré úspešné pedagogické pôsobenie determinujú. K zisteniu aktuálneho stavu centra voľného času sme použili SWOT analýzu, ktorá predstavuje komplexnú metódu kvalitatívneho vyhodnocovania všetkých relevantných stránok fungovania školského zariadenia.

SILNÉ STRÁNKY

- ✓ flexibilita a zánietenie zamestnancov
- ✓ stála klientela
- ✓ primerané poplatky čiastočnej úhrady nákladov za záujmové útvary
- ✓ kvalitná organizácia a vysoká návštevnosť príležitostných činností
- ✓ ponuka aktivít pre všetky vekové kategórie
- ✓ dobré meno organizácie na verejnosti
- ✓ úzka a dlhoročná spolupráca so samosprávou
- ✓ vlastné planetárium a hvezdáreň, divadelná sála, atraktívne priestory pre aktivity
- ✓ efektívne využívanie priestorov na väčšine elokovaných pracovísk

SLABÉ STRÁNKY

- ✓ nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy v budove EP Popradská 86
- ✓ nedostatočná modernizácia priestorov a učební CVČ
- ✓ množstvo budov, nájomcov a vysoké zaťaženie ekonomicko-hospodárskeho oddelenia
- ✓ vysoké finančné náklady na prenájom priestorov pre záujmové útvary zameraných na šport (plaváreň, gymnastická telocvičňa)
- ✓ zlý technický stav budov bývalých základných škôl v správe CVČ a časté havárie, vyžadujúce urgentné riešenia
- ✓ absencia vybavenia pre bezbariérový prístup handicapovaných

PRÍLEŽITOSTI

- ✓ získavanie sponzorov
- ✓ rozvoj podnikateľskej činnosti – kurzy pre dospelých
- ✓ získanie finančných prostriedkov a skúseností z projektov
- ✓ rozvoj spolupráce s dobrovoľníkmi
- ✓ rozšírenie ponuky o nové atraktívne záujmové útvary – získanie nových členov
- ✓ možnosť využívania ubytovacieho zariadenia pre mládež

RIZIKÁ

- ✓ poloha a horšia dostupnosť niektorých elokovaných pracovísk
- ✓ pripravované legislatívne zmeny CVČ na centrá mládeže

3. Kurikulum

Na rozdiel od pojmu učivo sa pojem **kurikulum** chápe veľmi široko a jeho rámec je možné vymedziť otázkami typu: **prečo?** (zmysel, hodnoty, funkcie a ciele vzdelávania), **koho** (ktorú časť populácie), **v čom** (s akým obsahom – učivo), **ako** (pomocou akých vyučovacích metód a foriem), **kedy** (v ktorých obdobiach života, v akých časových úsekoch a s akými časovými dotáciami), **za akých podmienok** (v akom prostredí – legislatívny rámec, riadenie, financovanie, organizácia vzdelávania) **a s akým efektom vzdelávať** (aké sú očakávané výsledky, ako sa budú hodnotiť – kontrola a hodnotenie). Tieto vzájomne súvisiace otázky sa vzťahujú na proces **plánovania, realizácie a hodnotenia** inštitucionálneho vzdelávania a vyžadujú si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni **štátu, školy i triedy** (Walterová, 1994).

Prvý význam pojmu kurikulum sa vzťahuje na všetky pedagogické dokumenty zamerané na plánovanie, projektovanie vzdelávania:

- učivo, obsah vzdelávania,
- plán záujmového útvaru,
- osnova záujmového útvaru,
- časovo-tematický plán záujmového útvaru

Formálne kurikulum je komplexný projekt cieľov, učiva, prostriedkov a organizácie vyučovacieho procesu (to, čo predstavujú učebné plány a učebné osnovy), jeho realizácia vo vyučovacom procese a predpísané spôsoby kontroly a hodnotenia výsledkov.

Skryté kurikulum sú skúsenosti žiakov, ktoré nie sú obsiahnuté vo formálnom aj neformálnom kurikule, ale ktoré vznikajú skôr náhodne, nesystematicky v rámci sociálnej interakcie detí v záujmových útvaroch a ich vzťahov s vychovávateľmi, odrážajú klímu CVČ, ale aj vplyv vonkajších zdrojov vzdelávania a výchovy.

3.1 Ciele

VŠEOBECNÉ CIELE

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v CVČ musia vychádzať zo školského zákona a z analýzy podmienok (materiálnych, technických, priestorových a personálnych) CVČ:

1. Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce.
2. Naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť.
3. Podporovať a rozvíjať schopnosť používať cudzie jazyky.
4. Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom k štátnemu jazyku k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.
5. Pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie.
6. Naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť.
7. Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty.
8. Získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

ZÁKLADNÉ STRATEGICKÉ CIELE

1. Podporovať aktivitu detí a mládeže a poskytovať priestor pre ich spontánnosť.
2. Rozvíjať po všetkých stránkach osobnosť dieťaťa, telesné, duševné, vlastnosti i sociálne vzťahy.
3. Vytvárať návyky pre budúce trávenie voľného času.
4. Naučiť dieťa rozumne využívať voľný čas, formovať jeho záujmy, podporovať centrálny, hlboký, celoživotný záujem.
5. Skvalitňovať výchovno-vzdelávacie pôsobenie činnosti CVČ na členov a to hlavne inováciou kurikula na základe najnovších trendov.
6. Zabezpečiť vysokú odbornosť vychovávateľov, vytvoriť efektívne motivačné prostredie pre členov CVČ.
7. Podporovať osobný a profesijný rast pedagogických zamestnancov.

8. Pestovať otvorenosť názorov, možnosť participovať na prograse školského zariadenia.
9. Využívať spätnú väzbu ako základný korekčný mechanizmus pre skvalitnenie práce CVČ.

ČIASTKOVÉ CIELE

1. Rozvíjať schopnosť detí aktívne využívať voľný čas.
2. Rozvíjať svoje záujmy, talent a záľuby, vedieť vhodne relaxovať, vybrať si primerané aktivity, vedieť povedať nie na nevhodné aktivity, rozvíjať svoje nadanie, odbornosť, vlohy, talent.
3. Zvyšovať zdravé sebadomie a vytvárať návyky pre udržanie zdravého životného štýlu.
4. Poskytnúť členom CVČ bohaté možnosti pedagogicky ovplyvňovaného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie.
5. Umožniť členom CVČ spoznávať svoje vlastné schopnosti a možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a spoznávať seba samého.
6. Podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti detí kriticky a tvorivo myslieť, prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov.
7. Vyvážene rozvíjať u detí spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie.
8. Podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolu účastníkom záujmového vzdelávania, vychovávateľom, rodičom, ďalším ľuďom a ku svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu.
9. viesť deti k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt. Naučiť deti uplatňovať ich práva a súčasne plniť ich povinnosti.
10. Nieť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.
11. Získavať nové poznatky, skúsenosti, zručnosti i návyky, realizovať sa v kolektíve ostatných účastníkov, vedieť sa adaptovať v rôznych typoch kolektívu a prostredí.

Čiastkové ciele centra sú rozpracované a konkretizované v plánoch jednotlivých záujmových útvarov.

3.2 Hlavné úlohy CVČ

Úlohou centra voľného času je uskutočňovať program starostlivosti o deti a mládež v oblasti ich voľného času, uspokojovať a usmerňovať rozvoj schopností a praktickej činnosti, motivovať mladých ľudí k ich sebarealizácii a harmonickému rozvoju. Centrum využíva všetky formy pravidelnej a príležitostnej činnosti, individuálneho, skupinového a hromadného charakteru, vrátane

organizovania spoločných podujatí ako sú súťaže, prezentácie, vystúpenia, zábavné a rekreačné podujatia. Úlohy vyplývajú zo stanovených cieľov ako všeobecných, čiastkových, tak i špecifických, sú zamerané na zlepšenie a inováciu činnosti CVČ a na splnenie týchto cieľov.

1. Staníť efektívne výchovné plány pre jednotlivé záujmové útvary.
2. Organizovať činnosti cudzích jazykov formou hry, prácou na počítačoch na základe vnútornej diferenciacie.
3. Zabezpečiť pestrú paletu záujmových útvarov vo všetkých oblastiach záujmovej činnosti.
4. Vytvárať nové záujmové útvary na základe požiadaviek detí a širokej verejnosti.
5. Zabezpečiť zapojenie sa do súťaží rôzneho typu (okresných, mestských, celoslovenských a medzinárodných).
6. Zabezpečiť prezentáciu činností na verejnosti, spoluprácou s obchodnými centrami, Štátnym divadlom, MMK, VÚC, mestskými časťami.
7. Zabezpečiť spoluprácu s médiami (noviny, časopisy, televízia, rozhlas).
8. Zabezpečiť vybavenie záujmových útvarov kvalitnými modernými pomôckami, nástrojmi a náradiami.
9. Podporovať profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov. Podporovať sebazvedľovania zamestnancov prostredníctvom účasti na seminároch MPC. Vypracovať plán ďalšieho vzdelávania, nadviazať spoluprácu s MPC v Košiciach.
10. Zabezpečiť dostatok odbornej literatúry, metodických príručiek a pomôcok, podľa vypracovaných požiadaviek vychovávateľov.
10. Zabezpečiť transparentnosť odmeňovania podľa prijatých opatrení a kritérií. Vypracovať kritériá hodnotenia a odmeňovania pedagogických pracovníkov centra.
11. Úroveň komunikácie presunúť do roviny vzájomnej akceptácie, pochopenia a zlepšenia medziľudských vzťahov.
12. Vytvoriť účinný systém vzájomnej komunikácie, priaznivú sociálnu klímu a motivačné prostredie. Vytvárať podmienky na relax, získavanie novej energie prostredníctvom aktivít a relaxačných ponúk.
13. Realizovať prezentácie záujmových útvaroch v médiách na úrovni mesta a regiónu.
14. Nadalej upevňovať tradície CVČ realizáciou činností, o ktoré je veľký záujem a mali v minulosti veľmi dobré referencie.
15. Informovať rodičov o pripravách, stave a čerpaní prostriedkov a rozpočte CVČ prostredníctvom webovej stránky a Rady školského zariadenia. Pripraviť správy o priebežnom stave financií na zasadnutiach Rady školského zariadenia.
16. Monitorovať silné a slabé stránky CVČ na základe stanovených kritérií. Uskutočňovať monitoring interakčných vzťahov, monitoring kooperácie školského zariadenia a rodiny.
17. Analyzovať výsledky výchovno-vzdelávacej činnosti.

18. Spolupracovať s inštitúciami, organizáciami a školami na úrovni mesta, regiónu i medzinárodne.

Úlohou CVČ je usilovať sa o to, aby deti, rodičia, mládež a verejnosť sa stali aktívnymi aktérmi činnosti CVČ svojou účasťou, podporou, nápadmi i pomocou. CVČ sa tak stane inštitúciou otvorenou svojim klientom a bude schopné trvalo zlepšovať svoje výsledky.

Nositeľmi plnenia úloh a naplnenia cieľov, pozitívnych zmien centra voľného času sú interní a externí zamestnanci, podporovaní rodičovskou verejnosťou a priateľmi centra.

Snahou CVČ je vytvorenie centra voľného času pre všetkých, kde zamestnanci CVČ, vedúci záujmových útvarov, členovia záujmových útvarov a ich rodičia tvoria komunitu, ktorá sa stretáva a spolu rieši problémy. Činnosť CVČ vnímame ako službu verejnosti.

Cieľom CVČ je pôsobiť a pedagogicky ovplyvňovať všetkých mladých ľudí vo sfére pôsobnosti CVČ a pracovať nielen s členmi záujmových útvarov, ktorí pravidelne navštevujú CVČ, ale aj s tými, ktorí prídu jednorazovo v rámci klubových a spontánnych činností.

3.3 Kompetencie

Kľúčové kompetencie predstavujú plánovaný cieľový výstup, ktorý dosiahneme systematickým a postupným výchovno-vzdelávacím procesom počas pobytu dieťaťa v CVČ. Členovia si osvoja kompetencie na úrovni, ktorá zodpovedá individuálnym osobnostným možnostiam a dĺžky trvania dochádzky do CVČ.

Kompetencie sa v procese výchovno-vzdelávacej činnosti vo voľnom čase rozvíjajú a navzájom prelínajú v jednotlivých tematických výchovných oblastiach. Dieťa alebo iná osoba si ich rozvíja účasťou na výchovno-vzdelávacej, záujmovej a rekreačnej činnosti. Kľúčové kompetencie predstavujú ideálny plánovaný cieľový výstup dosahovaný systematickým a postupným výchovno-vzdelávacím procesom počas pobytu dieťaťa alebo inej osoby v CVČ. Dieťa/ alebo iná osoba CVČ má osvojené tieto kľúčové kompetencie na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym osobnostným možnostiam a dĺžky trvania jeho dochádzky do CVČ.

Kompetencie kognitívne

Účastníci záujmového vzdelávania získavajú schopnosti:

- poznávať zmysel a cieľ učenia, dokážu posudzovať vlastný pokrok, dokážu učiť sa,
- kriticky zhodnotiť svoje výsledky, vyhľadávať a triediť informácie z rôznych prameňov, dávať ich do súvislosti, využívať ich v procese učenia,
- získané vedomosti a skúsenosti dokážu uplatňovať v praktickom živote a prejavovať záujem o celoživotné vzdelávanie, o riešenie nových, neznámych úloh a situácií,
- zúčastňujú sa vedomostných súťaží, prejavujú záujem o nové informácie.

Kompetencie sociálne a interpersonálne

Členovia centra na základe získaných kompetencií dokážu:

- spolupracovať v skupine, podieľať sa na vytváraní pravidiel práce v tíme, podieľať sa na vytváraní príjemnej atmosféry v tíme, upevňovať dobré medzilidské vzťahy, prispievať do diskusie v skupine,
- dokážu ovládať svoje správanie v skupine a zároveň rešpektovať názory a správanie iných, vlastným postupom riešiť jednoduché konflikty,
- vedia pomenovať svoje potreby, city a pocity a presadzovať autonómiu a práva svojej osobnosti, rešpektovať úlohy skupiny a efektívne spolupracovať v skupine,
- plnia a prijímajú zodpovedne zverené úlohy, dokážu zvládať jednoduché stresové situácie.

Komunikačné kompetencie

V rámci činnosti CVČ ale i mimo neho dokážu

- počúvať a porozumieť iným, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, vhodne sa prezentovať, formulovať svoje myšlienky zrozumiteľne a súvisle, rozumieť neverbálnej komunikácii, využívať informačné a komunikačné technológie.
- Komunikáciu dokážu využívať v spoločenskom styku, vyjadrovať a obhajovať svoj názor, vypočuť si opačný názor a rozvíjať si komunikačné schopnosti v oblasti moderných IKT.

Podnikateľské kompetencie.

Dokážu prejavovať samostatnosť pri plnení vytýčených úloh, dokončiť začatú prácu, kultivovať svoju vytrvalosť, plniť si svoje povinnosti, plánovať a hodnotiť svoje činnosti, prijímať nové informácie a poznatky, ovládať jednoduché manuálne zručnosti a samoobslužné činnosti potrebné pre praktický život.

Kultúrne kompetencie.

Poznajú kultúrne pamätihodnosti regiónu. Dokážu rozlišovať kultúrne a nekultúrne správanie, rešpektovať iné kultúry a zvyky a prijímať kultúrne podnety.

Dokážu sa podieľať na kultúrnych podujatiach v oddelení a v CVČ, ovládať základy kultúrneho správania a rozvíjať svoj talent.

Kompetencie k riešeniu problémov.

- dokážu si všímať si problémy, učiť sa ich pochopiť a hľadať rôzne spôsoby ich riešení,
- overovať prakticky správnosť riešenia problémov, prispôbovať sa zmenám,
- vedieť svoje riešenia obhajovať, prijímať zodpovednosť za svoje rozhodnutia,
- samostatne riešiť problémy, dokončiť rozpracované činnosti, prekonávať prekážky, aplikovať riešenie problémov v podobných situáciách.
- vedia účelne využívať voľný čas a vhodne relaxovať, vyberať vhodné spôsoby, metódy a stratégie, plánovať, organizovať a riadiť svoj voľný čas,
- orientovať sa v možnostiach zmysluplného využívania voľného času, vyberať aktivity podľa svojich dispozícií.

- dokážu rozvíjať záujmy v individuálnych aj skupinových činnostiach, rozlišovať vhodné a nevhodné ponuky k tráveniu voľného času, dokážu odmietnuť nevhodné ponuky pre využívanie voľného času.

3.4 Formy výchovy

- I. PRAVIDELNÁ ČINNOSŤ je organizovaná v záujmových útvaroch, ktoré sa organizujú pravidelne minimálne raz týždenne. Je určená členom CVČ prihláseným k pravidelnej dochádzke.
- II. PRÍLEŽITOSTNÁ ČINNOSŤ je prevažne doplnkovou formou pravidelnej činnosti, organizuje sa formou jednorazových alebo cyklických podujatí. Jedná sa o podujatia, kluby, výchovno-vzdelávacie aktivity, besedy, verejné vystúpenia, výstavy, slávnosti, súťaže, exkurzie, výlety, prezentácie.

V každej z týchto aktivít vieme pracovať vo viacerých organizačných formách:

HROMADNÁ FORMA

CVČ organizuje a zúčastňuje sa rôznych verejných podujatí ako sú tanečné festivaly, oslavy, športové podujatia, ktoré sú realizované pre členov centra, ale i pre nečlenov centra.

SKUPINOVÁ FORMA

Patrí sem práca v rôznych záujmových útvaroch, športových a turistických družstvách a oddieloch, tanečných a speváckych súborov. Vyznačujú sa väčšinou pravidelnosťou v činnosti a predpokladajú vyššiu mieru aktivity a samostatnosti zo strany dieťaťa.

INDIVIDUÁLNA FORMA

Niektoré záujmové útvary, ale aj riešenie situácii pri príležitostných aktivitách si vyžaduje individuálny rozhovor, stretnutie a prístup. Preto je často využívaná v CVČ aj táto forma.

PRÁZDNINOVÁ ČINNOSŤ

Je organizovaná formou miestnych a pobytových táborov, odborných sústrezení a jednorazových podujatí.

KLUBOVÁ ČINNOSŤ

Poskytuje priestor pre širokú verejnosť, realizovať svoju záľubu podľa vlastných časových možností v priestoroch CVČ v kolektíve ľudí s rovnakým záujmom.

3.5 Metódy výchovy

Metódy vo výchovnej činnosti zohrávajú dôležitú úlohu, pomocou nich dosiahneme cieľ záujmovej činnosti. Podľa druhu záujmových útvarov vyberajú vychovatelia najúčinnnejšie metódy pre svoju činnosť.

METÓDY REALIZÁCIE JEDNOTLIVÝCH AKTIVÍT

1. odpočinkové aktivity - voľný rozhovor, individuálne práce, kreslenie, skladanie stavebníc, čítanie, počúvanie hudby, relaxačné techniky
2. rekreačné aktivity - športové hry, turistika, manuálne práce, tvorivé práce,
3. záujmové aktivity - špecifické metódy podľa jednotlivých záujmových oblastí,
4. samoobslužné aktivity - pestovanie návykov, fixácia zručností, rozhovor, demonstrácia - praktické ukážky, vysvetľovanie,
5. didaktické hry - zamerané na upevňovanie vedomostí, vypracovanie úloh, praktická aplikácia návodov a postupov,
6. animácia - hry, činnosti vedené k aktívnemu prežívaniu voľného času,
7. výchova zážitkom - využíva sa hlavne v prázdninovej činnosti.

METÓDY PODĽA ZDROJA POZNATKOV

1. slovné metódy - rozprávanie, vysvetľovanie, opis, prednáška, rozhovor, beseda, práca s knihou,
2. názorné metódy - demonštrovanie, pozorovanie a exkurzia,
3. praktické metódy - riešenie úloh, praktická práca, dielenské cvičenia,
4. kontroly výsledkov.

Metódy záujmovej činnosti sú zahrnuté v tematických plánoch jednotlivých záujmových útvarov.

3.6 Tématické oblasti výchovy

Ciele a úlohy centra sa naplňajú v konkrétnych výchovno-vzdelávacích činnostiach. Tieto činnosti tvoria základnú náplň obsahu záujmovej činnosti. Centrum má konkrétnu podobu obsahu pravidelnej záujmovej činnosti rozpracovanú do uvedených oblastí, ktoré sú totožné so záujmovými oddeleniami a ku ktorým radíme konkrétne záujmové útvary (príloha č.1). Každý záujmový útvar má vypracované vlastné kurikulum, osnovy a plán záujmového útvaru (príloha č.2)

Spoločensko-vedná oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti: - spolurozhodovať o živote v záujmovom útvare - prejavovať úctu k rodičom, starším osobám - prejavovať ohľaduplnosť k osobám so zdravotným postihnutím - pochopiť význam dodržiavania ľudských práv a základných slobôd - posilniť základy hrdosti k národnej a štátnej príslušnosti - kultivovať kultúrne návyky a vyjadrovanie sa - vyjadrovať svoj názor - vedieť vypočuť opačný názor - využívať všetky dostupné formy komunikácie - vedieť samostatne a kriticky riešiť jednoduché konflikty - poskytnúť pomoc alebo pomoc privolať

Pracovno-technická oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti: - vedieť si samostatne vytýčiť jednoduché osobné ciele - rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu – vedieť spolupracovať so skupinou - rozvíjať základy manuálnych a technických zručností - získavať základy zručností potrebných pre

praktický život - získať základné zručnosti v tvorbe jednoduchých projektov. Prehlbovanie záujmu detí o tvorivú prácu, o primeranú účasť na riešení súčasných problémov vedy a techniky a rozvíjanie manuálnej konštrukčnej zručnosti, technickej predstavivosti a jemnej motoriky, pomoc pri osvojovaní si rôznych pracovných postupov: práca s rôznymi materiálmi, konštrukčné práce, montáž a demontáž, hry so stavebnicami, zmysel pre presnosť sú rozdelené do dvoch častí; a to teoretická časť kde sa oboznamujú s odborom elektroniky, schémami, značkami, postupmi a návodmi, ktoré využívajú v praktických činnostiach.

Zostavovanie základných obvodov, meranie meracími prístrojmi, letovanie, spájanie odporov, stavba jednoduchých svetelných hračiek a blikačiek, rozoberanie a oprava elektronických prístrojov.

Prírodno-environmentálna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti: - pochopiť základné princípy ochrany životného prostredia - rozvíjať zručnosti pri jednoduchej činnosti na tvorbe a ochrane životného prostredia. Oboznamuje deti s prírodnými vedami, pestuje vzťah k prírodnému prostrediu a dáva základy k jeho ochrane. Vedie k prehlbovaniu vedomosti a záujem o živú a neživú prírodu. Pozorovanie prírodných objektov živej a neživej prírody, chov živočíchov v akváriách je zameraná na ochranu a tvorbu životného prostredia. Prácou s odbornou a náučnou literatúrou obohacujú si členovia záujmového útvaru obzor poznania. Získané teoretické vedomosti realizujú v kútiku prírody, ktorý si počas roka postupne zhotovujú. Súčasťou kútika prírody sú aj akvária a voliery, o ktoré sa pravidelne starajú. Spolupráca s prírodovedným múzeom, botanicou a zoologickou záhradou, napomáha spestriť činnosť v záujmovom útvare a zvyšuje jeho zaujímavosť.

Esteticko-kultúrna oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti: - posilniť úctu ku kultúrnym hodnotám v blízkom okolí - rozvíjať základy vzťahu ku klasickému umeniu - rozvíjať talent a špecifické schopnosti - rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností - prejavovať pozitívny vzťah k jednoduchej estetickej úprave prostredia - podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí - objavovať krásu v bežnom živote Pod vedením odborníkov vzdeláva a rozvíja umelecké a kreatívne cítenie detí a mládeže, rozvíja ich motoriku, upevňuje individualitu každého jedinca. Obsahová náplň záujmových útvarov: maľba, kresba, grafika, batika, práca s textilom, drôtom, korálikmi, papierom a odpadový materiálom. Modelovanie z hliny, glazúrované výrobkov a výpal v keramickej peci. Vo filmových krúžkoch sa venujeme animácii stop motion, ako aj animácii v grafických softvéroch.

Telesná a športová oblasť

Cieľové zameranie výchovnej oblasti: - rozvíjať schopnosť relaxovať pravidelným cvičením a pohybom - pochopiť škodlivosť fajčenia alkoholu a iných drog - pochopiť význam pravidelného pohybu a cvičenia - pochopiť význam dodržiavania základných zásad zdravej výživy - poznať základné princípy zdravého životného štýlu - rozvíjať športový talent a schopnosti. Turistika je súčasťou telesnej výchovy. Zaoberá sa tromi základnými zložkami; telesné cvičenia, odborné technické znalosti a kultúrne – poznávací činnosť. Obsahovou náplňou je pešia turistika,

prírodné prostredie a človek, bezpečnosť a orientácia v prírode, turistická zdravotná a prvá pomoc, uzlovanie, orientácia, turistické značky, táborenie. Základom je vytvárať prítiažlivé činnosti pre všetky vekové kategórie, pripravovať mladých ľudí na zdravý životný štýl správnym stravovaním, výživou, zvyšovanie ľudských schopností pre fyzickú i psychickú aktivitu. Spôsoby relaxácie a oddychu, obrana proti stresu.

Práca s mládežou

Práca s mládežou je cieľavedomá činnosť, ktorá reaguje na potreby mladých ľudí a vedie k pozitívnemu rozvoju ich osobnosti. Je založená na princípe dobrovoľnej účasti mládeže, partnerského prístupu a vzájomného rešpektu. Jej úlohou je prispievať k zrelosti, nachádzaniu životného smerovania a sebaznania jednotlivca aj skupiny. Realizujú ju pracovníci odborne pripravovaní na túto činnosť.

Práca s handicapovanými deťmi a mládežou a sociálne znevýhodnenou komunitou

Keďže s pribúdajúcimi členmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa zvyšuje aj riziko a náročnosť práce, táto oblasť vznikla v centre len nedávno. Cieľom je posúvať hranice týchto detí ďalej, uistiť ich v sebaúcte a sebavedomí. Majú možnosť prekonať sa a posúvať svoje limity. Nájdu zmysel inej činnosti vo voľnom čase a rozvíjať svoje talenty.

3.7 Štandardy

Výchovné štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú deti získať, aby mohli rozvíjať vedomosti, zručnosti a schopnosti získané vo výchovno - vzdelávacej činnosti v škole.

Výchovné štandardy sú rozpracované k u r i k u l á c h podľa oblasti, oddelení a záujmového útvaru. Pri tvorbe výchovných štandardov sme dodržiavali tieto postupy:

1. Určenie výchovnej jednotky – záujmový útvar
2. Určenie obsahových štandardov
3. Určenie výkonových štandardov
4. Tvorba meracích prostriedkov na overenie výkonových štandardov

Výchovné štandardy v CVČ sa raz za 5 rokov prehodnocujú, aktualizujú, prípadne vypracujú nové. Je potrebné ich prehodnotiť podľa najnovších trendov edukačného procesu.

3.8 Výchovné osnovy

Sú súčasťou Kurikula záujmového útvaru. Sú stanovené tak, aby prihliadali na vekové kategórie záujemcov a záujmy, záľuby a potreby účastníkov záujmového vzdelávania (príloha č.2)

Základným prostriedkom k zabezpečeniu jednoty výchovno-vzdelávacieho pôsobenia je celoročný plán z á u j m o v e j a p r í l e ž i t o s t n e j č i n n o s t i obsiahnutý v organizácii CVČ na daný školský rok. Neoddeliteľnou súčasťou tohto plánu je aj výchovný plán

školského zariadenia (príloha č.1, č.2). Určuje celkovú skladbu výchovno-vzdelávacej činnosti v záujmových oblastiach, oddeleniach a záujmových útvaroch organizovaných v centre voľného času.

Výchovný plán obsahuje zoznam oblastí výchovy a zoznam záujmových útvarov s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností/aktivít v jednotlivých oblastiach výchovy v rámci Výchovného programu, teda predstavuje minimálny, pre vychovávateľa záväzný počet výchovno-vzdelávacích činností/aktivít spravidla na obdobie školského roka.

Výchovným jazykom v CVČ je štátny jazyk – slovenský. Všetky dokumenty CVČ sú písané v tomto jazyku.

4. Spôsob organizácie a prevádzky CVČ

Účastníkmi činnosti CVČ sú deti predškolského a školského veku, mládež do 30 rokov veku, rodičia, prípadne ďalší záujemcovia. Centrum orientuje svoju pozornosť na mladú generáciu ako celok, snaží sa nájsť správny a vyvážený pomer medzi prácou s deťmi a prácou s mládežou. Vyhláška MŠ 306/2009 Z. z. ustanovuje spôsob organizácie a prevádzky CVČ. Centrum voľného času je školské zariadenie, ktoré je v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Košice.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť v CVČ vykonávajú pedagogickí zamestnanci, externí zamestnanci a plnoletí dobrovoľníci. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v CVČ vykonávajú pedagogickí zamestnanci, externí zamestnanci a plnoletí dobrovoľníci. Za rozvrh výchovno-vzdelávacej činnosti v CVČ zodpovedá poverený vedúci pedagogický zamestnanec (koordinátor pracoviska), ktorý riadi, koordinuje činnosť elokovaného pracoviska. Garanti záujmových oblastí (strana č.4) poradensky a metodicky prispievajú ku kvalitatívnemu rastu vedenia záujmových útvarov a iných činností v CVČ. Činnosť centra voľného času ako celku riadi a zabezpečuje vedenie CVČ, konkrétne zástupkyne riaditeľky a riaditeľka CVČ.

Centrum voľného času je v prevádzke denne, okrem nedele počas kalendárneho týždňa spravidla v čase od 8:00 do 20:00h. Deti a mládež majú možnosť výberu zo širokej ponuky jednotlivých oddelení. Počet záujmových útvarov sa mení a dopĺňa aj v priebehu školského roka na základe požiadaviek a potrieb klientov a verejnosti.

4.1 Podmienky prijatia, priebehu a ukončenia členstva v školskom zariadení

Do zvoleného typu a formy záujmového vzdelávania je spravidla prijatý záujemca s trvalým pobytom na území mesta Košice a v okrese Košice – okolie. Prijatie za člena CVČ je podmienené vyplnením žiadosti o prijatie za člena CVČ. Čiastočná úhrada nákladov na činnosť je uvedená v usmernení riaditeľky k poplatkom v danom školskom roku v zmysle VZN Mesta Košice č. 103. Toto nariadenie bolo ustanovené Mestským zastupiteľstvom v Košiciach, Uznesením č. 564 na XVIII.

rokovaní dňa 28.08.2008. Po vyplnení žiadosti o prijatí riaditeľ CVČ vydá Rozhodnutie o prijatí za člena CVČ. Na účastníkov záujmového vzdelávania sa vzťahujú všetky práva a povinnosti účastníkov záujmového vzdelávania, sú povinní dodržiavať Školský poriadok CVČ a všetky interné smernice a nariadenia.

Záujmové vzdelávanie prebieha podľa výchovného plánu práce, ktorý je súčasťou Triednej knihy záujmového útvaru. Ukončenie záujmového vzdelávania sa datuje uplynutím doby, počas ktorej je záujmov činnosť poskytovaná. Spravidla do polovice júna v danom školskom roku.

Záujmové vzdelávanie prebieha na báze dobrovoľnosti. Dĺžku a formu záujmového vzdelávania si volí účastník sám na základe ponuky CVČ. Záujmové vzdelávanie nie je ukončené skúškou, o jeho ukončení sa absolventovi nevydáva doklad.

4.2 Dĺžka a časový plán výchovy

Dĺžka a časový plán výchovného pôsobenia je daná predovšetkým jeho formami:

1. Pravidelná záujmová činnosť

Centrum ponúka širokú paletu záujmových útvarov, ktorých zameranie je pestré, primerané veku detí, ako aj ich schopnostiam a zručnostiam. Deti sú zadelené do záujmových útvarov podľa veku a úroveň ich vedomostí, schopností a zručností v súlade s požiadavkami ich rodičov a na základe viacročných skúseností CVČ.

Záujmový útvar navštevujú jeho členovia pravidelne jedenkrát do týždňa v rozsahu spravidla 60 minút s 10 minútovou prestávkou podľa zamerania záujmovej oblasti a vekovej kategórie členov ZÚ. Počet členov sa odvíja od formy záujmovej činnosti, druhu záujmovej činnosti s dôrazom na dodržiavanie bezpečnosti, veku a stavu účastníkov. Záujmová činnosť prebieha spravidla v čase od 14:00 do 20:00h.

2. Príležitostná záujmová činnosť

Do príležitostnej činnosti zahrňame činnosti výchovno-vzdelávacieho alebo rekreačného charakteru, ktoré sa na rozdiel od pravidelnej činnosti v záujmových útvaroch neuskutočňujú pravidelne. Ponuku týchto aktivít využívajú jednotlivci individuálne alebo skupinovo, podľa záujmu. Pedagóg pri týchto činnostiach zabezpečuje bezpečnosť tam, kde je to potrebné, slúži ako poradca alebo priamo animuje a motivuje činnosti. Do týchto aktivít patria rôzne súťaže, vystúpenia, turnaje, prehliadky, výlety, zájazdy, exkurzie, sústredenia, prednášky, výstavy, prezentácie našej činnosti, školenia, besedy, aktivity pre verejnosť vo forme klubov a podobne (viď plan príležitostnej činnosti).

V priebehu celého školského roka sa CVČ riadi plánom príležitostnej činnosti na daný školský rok, ktorý schvaľuje pedagogická rada na svojom prvom zasadnutí v danom školskom roku.

3. Prázdninová činnosť

Prebieha počas jesenných, zimných, jarných, veľkonočných a letných prázdnin.

Prázdninová činnosť sa riadi Štatútom detskej táborevej rekreácie. Hlavnou náplňou činnosti sú prímestské tábory a pobytové tábory s atraktívnymi programami. Počas prázdnin organizuje CVČ pre svojich členov rôzne sústreďenia a pobytové tábory na Slovensku, ale aj v zahraničí. Ďalšou činnosťou sú klubové dni pre členov, ale i nečlenov centra.

4.3 Hodnoty školského zariadenia

Hodnoty Centra voľného času sú sloboda a zodpovednosť, rovnosť šancí pre všetkých, úcta navzájom i k sebe samému, tolerancia, rešpektovanie vzájomných práv, dôvera, pracovná tvorivá atmosféra a snaha o pochopenie problémov ostatných. Snahou je viesť k týmto hodnotám nielen našich členov, ale uplatňovať ich aj vo vzťahu k zamestnancom centra.

5. Personálne zabezpečenie

Pedagogickí zamestnanci

riaditeľ
zástupca riaditeľa
interný pedagogický zamestnanec
externý pedagogický zamestnanec
dobrovoľník

Charakteristika vychovávateľa CVČ

Vychovávatelia v CVČ sú schopní pracovať samostane, ale aj v tíme, spolupracujú a vzájomne si pomáhajú. Vytvárajú na svojom pracovisku priateľskú klímu, voči účastníkom záujmového vzdelávania uplatňujú profesionálny, láskavý a priateľský prístup. Bližšie špecifikované požiadavky na pedagogických pracovníkov sú definované v kompetenčných profiloch vychovávateľov CVČ (príloha č.4). Kvalifikačné požiadavky na vychovávateľa CVČ určuje vyhláška č.437/2009 Z.z. Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Nepedagogickí zamestnanci

administratívni pracovníci
ekonómka
hospodárka
účtovníčka
pracovníčka PaM

administratívni pracovníci
správca majetku
pokladníčka
vrátnik - informátor
údržbár - školník
upratovačka

Nepedagogickí zamestnanci sú zamestnanci, ktorí svojou činnosťou podporujú záujmové aktivity a sú dôležitou súčasťou výchovného procesu v CVČ.

6. Materiálno-technické priestorové podmienky

Základnými požiadavkami na prostredie, v ktorom prebiehajú činnosti voľného času detí a mládeže sú: bezpečnosť, hygiena, dostatok priestoru, primerané vybavenie zodpovedajúce psychohygienickým požiadavkám, estetickým kritériám, prostredie inšpirujúce pre sociálne kontakty a komunikáciu.

Centrum realizuje svoju činnosť v 6 budovách. Materská budova je v na Orgovánovej 5, Košice. Budovy jednotlivých pracovísk, okrem EP Popradská 86, neboli postavené na ten účel, na ktorý sa v súčasnosti používajú. Elokované pracoviská Charkovská, Juhoslovanská, Starozágorská boli zriadené v minulosti pre účely základnej školy. EP Kórejská 1, bolo postavené ako rodinný dom pred viac ako 100 rokmi. Externé záujmové útvary prebiehajú na školách a prenajatých športoviskách.

Záujmové vzdelávanie sa uskutočňuje v zodpovedajúcich podmienkach v súlade so všeobecne platnými predpismi a normami, vzdelávacími potrebami členov a pedagógov. Pri vytváraní takýchto podmienok zvažujeme:

- potreby záujemcov a pedagógov
- kvalitu, funkčnosť a estetizáciu prostredia
- optimalizáciu sociálnych vzťahov
- efektívnosť záujmového vzdelávania
- spoluprácu so všetkými účastníkmi a partnermi výchovno-vzdelávacieho procesu.

Súčasťou materiálno-technického vybavenia CVČ je materiálne zabezpečenie priestorov na relaxačné účely, účelné vybavenie útvarov na individuálnu a skupinovú činnosť. Vybavenie počítačovou technikou s pripojením na internet, technické prostriedky potrebné na metodickú prípravu, na tvorbu a rozmnožovanie písomných a obrazových materiálov.

7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove

Znalosť bezpečnostných predpisov je v práci s deťmi jedným z kľúčových ukazovateľov.

Bezpečnosť nie je len fyzická, ale aj psychická a sociálna. Pri jej zabezpečení je nutné zvažovať všetky možné riziká a prijímať opatrenia k ich eliminácii a minimalizácii.

Zoznam rizík

Technické

Ochranné kryty na radiátoroch, poškodené podlahy, opotrebované stoly.

Organizačné

Zabezpečenie dozoru nad deťmi, vypracovanie bezpečnostných poriadkov v učebniach, telocvičniach, zabezpečenie funkčnosti elektrospotrebičov.

Výchovné

Preukázateľné poučenia o voľno-časových aktivitách, priebežná výchova k bezpečnému správaniu, poučenie o odmietnutí nevhodných ponúk na trávenie voľného času, zoznamovanie s platnými predpismi, informácie o poskytovaní prvej pomoci a jej nácvik. Priestory CVČ sú z hľadiska bezpečnosti kontrolované a monitorované bezpečnostným technikom. Všetci interní a externí zamestnanci sú preškolení bezpečnostným technikom a oboznámení s pravidlami bezpečnosti a ochrany zdravia. Školenia sa uskutočňujú 2 x ročne a to v septembri daného školského roku a v júni pred začiatkom letnej činnosti. Záznam o školení je súčasťou dokumentácie CVČ. S pravidlami BOZP sú účastníci záujmového vzdelávania oboznámení na prvom stretnutí záujmového útvaru a musí byť realizované a opakované pri každej činnosti v novom prostredí, teréne, pri práci s novým materiálom.

Poučenia sa zaznamenávajú do pedagogickej dokumentácie. Vychovávateľ zodpovedá za zverených členov záujmovej činnosti pri výletoch, tematických vychádzkach, sústredujeniach od času a miesta zrazu až do ukončenia činnosti podľa rozvrhu. V záujme bezpečnosti detí vychovávateľ si vyžiada od zákonných zástupcov dieťaťa súhlas a spôsob odchodu zo záujmovej činnosti, písomnou formou.

Centrum a všetky elokované pracoviská sú vybavené lekárničkami, ktoré sú uložené na príslušných miestach pracovísk v zmysle traumatologického plánu.

Postup vychovávateľa pri školskom úraze

1. Každý úraz je vychovávateľ povinný zapísať do zošita úrazov a oboznámiť s touto skutočnosťou zákonného zástupcu dieťaťa.
2. V prípade potreby uskutočniť opatrenia k zaisteniu prvej pomoci poškodeného, podľa závažnosti úrazu zaistiť lekárske ošetrovanie. Eliminovať možnosť ďalších úrazov.
3. O úraze informovať riaditeľa CVČ, rodičov zraneného dieťaťa.
4. Riaditeľ zistí o aký úraz ide, informuje príslušný orgán.
5. Vykoná opatrenia proti opakovanému úraze.

8. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

8.1 Kontrola a hodnotenie členov centra voľného času

Snahou každého vychovávateľa v centre voľného času je vytvoriť prostredie, v ktorom sa dieťa cíti dobre, uvoľnene, môže vyjadriť spontánne svoj názor, postoje, pocity, môže komunikovať s vychovávateľom, rovesníkmi o svojich záujmoch, starostiach, problémoch, môže tvoriť. Vychovávateľ sleduje komunikáciu medzi deťmi, usmerňuje jej priebeh, všima si nie len čo dieťa povie, ale ako to povie, ako sa pri tom tvári, kam sa pozerá. Podporuje samostatnosť, rozvíja tvorivosť, podporuje dobré nápady.

Kontrola a hodnotenie prebieha priebežne a sústavne, čím sa zabezpečí nielen včasné riešenie vzniknutých problémov, ale najmä možnosť predchádzať im a pochvalou podporovať dôveru vo vlastné sily. Cieľom hodnotenia výsledkov detí v školskom zariadení je poskytnúť im a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako dieťa zvláda danú problematiku, taktne upozorniť na nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Jednou z preferovaných foriem hodnotenia a kontroly je vlastné sebahodnotenie detí, možnosť obhájiť svoje správanie či riešenie problému a na základe konzultácie v kolektíve uskutočniť prípadnú následnú korekciu. Metódy na získavanie podkladov k hodnoteniu členov záujmovej činnosti.

- pozorovanie – pozorovanie javov a situácii vo výchovnej skupine
- analýza produktov činnosti detí; práce, výrobky, výkony detí, rozhovor
- sociometrická metóda; analyzovanie vzťahov detí v skupine
- dotazníky, ankety
- situačné a inscenačné metódy
- kontrola a hodnotenie výchovno-vzdelávacej činnosti centra voľného času

Vnútorý systém kontroly sa zameriava hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti, na tvorbu výchovných plánov, na zabezpečenie činnosti v záujmovom útvare didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie členov záujmového tvaru počas činnosti s uplatnením samohodnotenia dieťaťa, na vystupovanie a rečovú kultúru vychovávateľov, na uplatňovanie didaktických zásad, na príležitostnú činnosť vychovávateľov, na kontrolu hodnotiaceho portfólia..

Polročnú činnosť vyhodnocuje CVC na pedagogických radách v mesiaci február a celoročnú správu o výchovno vzdelávacej činnosti v septembri. Pravidelne prebieha kontrola plnenia výchovných plánov, zápisy v triednych knihách. Kontrola sa realizuje na základe vypracovaného plánu hospitácií na daný školský rok. Výsledky o kontrole výchovno-vzdelávacej činnosti sú zaznamenávané v hospitačnom zázname. Príslušné dokumenty sa archivujú 5 rokov.

8.2 Kontrola a hodnotenie zamestnancov centra voľného času.

Kontrola umožňuje hodnotenie plnenia úloh a iniciovanie zmien v plánovaní, organizovaní a vedení, v prípade ak dosahované výsledky nezodpovedajú stanoveným cieľom organizácie. Z kontrolnej činnosti sa vyvodzujú opatrenia, realizuje sa následná kontrola ich plnenia.

Hodnotenie výchovno-vzdelávacej činnosti vychovávateľa pozostáva z nasledujúcich oblastí:

- plnenie pracovných povinností a úloh - kvalita, kvantita práce, produktivita práce, dosiahnuté výsledky, plnenie termínov,
- fungovanie v pracovnom tíme, pracovné a spoločenské správanie,
- napĺňanie stanovených výchovných cieľov a úroveň ich zvládnutia,
- úsilie zamestnanca venované osobnému rozvoju,
- pozorovania - hospitácie,
- vzťah k deťom a záujmovej činnosti, zánietenie pre prácu s deťmi,

Z kontrolnej činnosti sa vyvodzujú opatrenia, realizuje sa následná kontrola ich plnenia. Hodnotiaci hárok vychovávateľa, kde je priestor na sebahodnotenie a hodnotenie nadriadeného odzrkadľuje profesijné štandardy (príloha Pracovného poriadku) podľa pokynu ministra 39/2017 pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení. Pozostáva z nasledujúcich oblastí: profesijné kompetencie vo vzťahu k deťom, kompetencie vo výchovno-vzdelávacej činnosti, profesijný rozvoj, pracovná disciplína a celkový prínos (lojalita) pre školské zariadenie. Výsledné hodnotenie je vyjadrením priemeru hodnotenia hodnoteného a hodnotiteľa. Hodnotenie je možné v piatich hladinách (mimoriadne dobré výsledky, veľmi dobré výsledky, štandardné výsledky, čiastočne vyhovujúce výsledky, nevyhovujúce výsledky). V CVČ sú vypracované a odborovou organizáciou odsúhlasené kritériá pridelovania pohyblivých zložiek mzdy (osobných príplatkov a odmien). Vysoko sa hodnotí najmä osobná angažovanosť na prezentácii CVČ, kvalita vedenia záujmového útvaru – záujem detí novelizácia metód a foriem práce činnosti záujmového krúžku, tvorba projektov na skvalitnenie činnosti CVČ – materiálne vybavenie, aktualizácia ponuky záujmových útvarov a ponúkaných akcií, zapojenie sa do aktivít ponúkaných inými organizáciami, plnenie úloh nad rámec povinností, iniciatíva pri mimoriadnych situáciách a získavanie sponzorov.

8.3 Hodnotenie školského zariadenia.

Cieľom hodnotenia centra ako školského zariadenia je poskytnúť členom záujmového vzdelávania a ich rodičom dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako jeho členovia zvládajú požiadavky, ktoré sú na nich kladené. Informovať verejnosť o tom, ako centrum dosahuje ciele, ktoré sú zakotvené vo výchovno-vzdelávacom programe. Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školského zariadenia centrum používa:

1. Dotazníky pre vychovávateľov, členov záujmového vzdelávania a rodičov.
2. Rozhovor s vychovávateľmi a členmi záujmového vzdelávania.
3. Analýzu písomných materiálov a portfólií.
4. Prezentáciu Centra na verejnosti, v médiách.
5. Hospitácie, kontroly a hodnotenia.
6. Analýzu úspešnosti členov ZÚ na súťažiach a olympiádach.
7. SWOT analýzu.

9. Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov

Celoživotné vzdelávania sú všetky aktivity, ktoré sa uskutočňujú v priebehu života s cieľom zlepšiť vedomosti, zručnosti a schopnosti. Celoživotné vzdelávanie ako základný princíp výchovy a vzdelávania uplatňovaný vo vzdelávacej sústave Slovenskej republiky je zakotvené v zákone č. 138/2019 Z. z. o pedagogických a odborných zamestnancoch

Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov má veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. Každý pedagogický zamestnanec berie na seba zodpovednosť za svoj ďalší odborný rast.

CIELE ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA

- uvádzať začínajúcich vychovávateľov do pedagogickej praxe
- motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, formou kurzov, seminárov v oblasti ich pôsobenia
- zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu
- hľadať najnovšie poznatky z metodiky výchovy a oboznamovať s nimi vychovávateľov
- overovať ich v praxi a čo najúčinnejšie používať vo výchovno-vzdelávacej činnosti.
- pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.

Prioritnou úlohou CVČ je vytvoriť také podmienky, aby každý pedagogický zamestnanec mal záujem sa neustále vzdelávať, zdokonaľovať svoje majstrovstvo.

10. Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi

Samosprávnym orgánom CVČ je rada školského zariadenia. Rada školského zariadenia je tvorená 11 členmi, pričom zastúpenie jednotlivých subjektov je nasledovné: 2 zástupcovia z radov pedagogických zamestnancov, 1 zástupca nepedagoických zamestnancov, 4 zástupcovia rodičov, 4 zástupcovia zriaďovateľa. Rada školského zariadenia zasadá v pravidelných intervaloch minimálne

štyrikrát ročne. Zodpovedá za podporu a iniciáciu zmien vedúcich k neustálemu zlepšovaniu kvality školského zariadenia. Činnosť rady školského zariadenia sa riadi svojím štatútom.

Spolupráca je mimoriadne významná nielen pre centrum, ale hlavne pre klientov a širokú verejnosť a dobré meno centra. Centrum pravidelne poskytuje informácie o svojej činnosti rodičom, deťom a širokej verejnosti prostredníctvom osobného kontaktu, webovej stránky, článkov uverejnených v časopisoch mestských častiach, Kam do mesta, Korzár a iné. Ponuka záujmových útvarov a ďalších foriem záujmového vzdelávania tvorí samostatný materiál, ktorý je verejnosti k dispozícii na stránke www.cvckosice.sk.

11. Záverečné ustanovenia

Výchovný program centra voľného času nadobúda platnosť 1.11.2020. Obsahuje rámec činnosti CVČ, vymedzuje základné zásady, ktorými sa riadi. Ponúka konkrétnu podobu a podmienky pre uskutočňovanie záujmového vzdelávania na príslušný školský rok. Výchovný program centra voľného času môže byť podľa potreby doplňovaný a upravovaný v závislosti od potrieb klientov a podľa materiálno-technických podmienok centra.

Výchovný program je forma vytvorenia koncepcie, je jedným zo základných nástrojov pre naplnenie jeho cieľov. Program je manuálom na realizáciu aktivít centra, ktoré sú zrkadlom zmyslu, potreby a samotnej existencie centra pri napĺňaní svojho poslania.